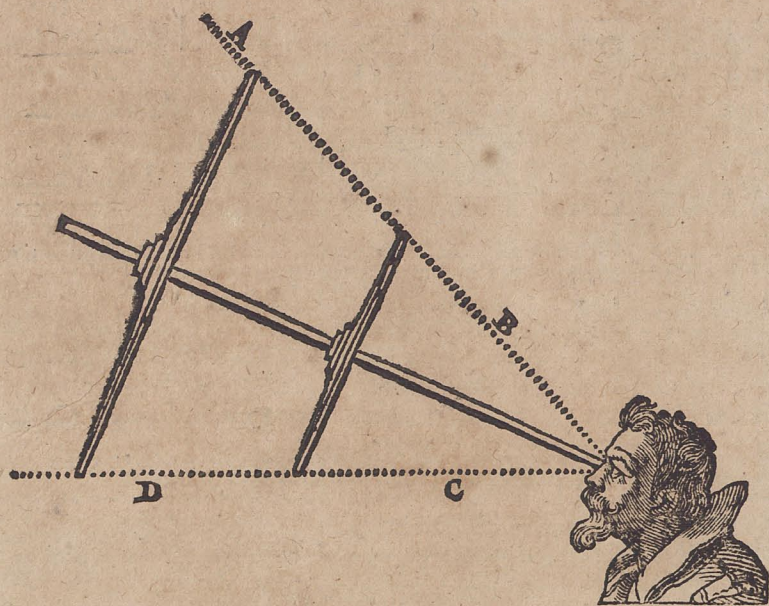

Capittel X I I I I.

Van't verkorten der Graed-stocken, ende hoemen alle ghebreken der Graed-boghen helpen ende ghemoeten sal.

DE Graed-boghen wel ende behoerlijck gemaect zijnde/ als in't voorgaende Capittel is gheleert/ so comen eenighe onverstandighe ende snyden een stuck van't ooghe eynde van de stock af/ de lenghde van een graed anderhalf ofte twee/sonder dat zy daer van ander reden weten te gheben/ dan dat het so moet zijn/ en dat zy't also bevinden/ maer seckerlijck indien zy bevinden dat zy hare peplinge ofte schietinghe niet ongekorze stocken niet en bevinden soo't behoort/ dat en is niet der stocke/maer haer eygen schult/ dat is/ dat zy de Graed-bogen niet recht en connen gebuycken/ noch de gront daer van niet en verstaen. Enige andere die wat wyser willen zijn/ gheben vooz reden/ dat sulcx moet ghelchieden om de hollicheyt des ooghs/ dat de Stock anders niet en can come also te staen/ dat het eynde ober een come met het middelpunt van ons ghesicht/ dit heeft eenich schijn van waerheyt/ maer is gelijk wel onrecht/ want men den stock seer wel can setten/ soo wel aen de binnenste hoeck van ons ooghe/ als aende buytenste/ dat ons gesicht come te responderen neffens het iuyste eynde van de Stock. Dat dit de waerheydt is/ sullen wy met goede redenen pzoeven/ en als volcht te verstaen geben.

Set het groote crups met het middelste op gelijcke graden/

te weten/elck op alsulcke als daer toe op de stock gheteeckent zijn/ende voecht de stock (de cruppen also staende houdende) alsoo aen u ooghe (het zy aen de buytenste ofte binnenste kant/dat is al eben eens) dat ghy de eynden der cruppen soo wel onder als boven recht ober malsanderen cont sien in manier als dese figuer aenwijst: Soo men dan rechte Linien troock ober de eynden der cruppen/ als A B en DC die souden haer vergaren in't rechte middel-punt van ons ghesicht. En ghemerckt de cruppen op ghelijcke graden ghestelt zijn/ soo souden oock soodanighe linien comen te vergaren iuyst op het eynde van de Stock: aenghesien het voorszreven eynde representeert het Center des quadrants daer op de Boghe is ghetepkent.

Soo dan de voorszreven linien ofte eynden der cruppen responderen beyde recht op't eynde des stocks/ende oock in't gesicht: soo volcht nootwendich/ende blijkt openbaer: dat het eynde des stocks ende het gesicht recht neffens malsanderen ofte (om eyghentlijck te spreken) alle beyde recht in't Center des quadrants staen.

Daeromme wanneer ghy mette Graed-booghe wilt peplen de hooghte van de Sonne oft van eenighe Sterre: soo neemt ten naesten by acht hoe vele graden die is verheve boven den Horizon/ende stelt u twee cruppen op soo veel graden/ voecht dan de stock neffens u ooghe also/ dat ghy de eynden der cruppen recht ober malsanderen siet/ in manieren als boven is geleert/ in sulcken ghestalt als ghy dan bevint dat de Boghe aen u ooghe staet: effen also sult ghyse dan stellen (het eene crups afghedaen zijnde) als ghy op soodanighe hooghte pet wilt peplen/ dit is een seckere ende onbedricchlijcke reghel/ende ghy en sult (de selve volghende) nimmermeer connen misfen.

Capittel X V.
Van de breedde der Landen.

DE breedde der Landen en is anders niet/ dan de distantie ofte wijdde/ die daer is tussche de Lande ende de Linie Equinoctiael/ en werdt ghetelt tweederley/ te weten Noordelijcke ende Zuidelijcke/ totten getale van 90 toe. De Landen die gelegen zijn recht onder den Equinoctiael/ die en hebben gene breette/ maer die noordwaert daer af liggen die heb: